

Forfatter: Arrebo, Anders

Titel: Hexaëmeron. Sjette Dag

Citation: Arrebo, Anders: "Hexaëmeron. Sjette Dag", i Arrebo, Anders: *Hexaëmeron. Lejlighedsdigte. Breve. Udg. af Vagn Lundgaard Simonsen. 1965*, udg. af VAGN LUNDGAARD SIMONSEN ; Jørgen Glahder , Munksgaard, 1965-83., s. 217.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-arrebo01val-shoot-workid96865.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Hexaëmeron. Lejlighedsdigte. Breve. Udg. af Vagn Lundgaard Simonsen. 1965

Verdens første Uges siette Dag; Kand kaldis Therologia & Anthropologia Mosaica: eller Diurs, Ormes, oc Menniskens Skabning.

Historien *Gen. cap. I. v. 24. indtil enden.* *Oc cap. II. v. 7. indtil enden.*

Cap. I. v. 24. Oc Gud sagde: Jorden gifve af sig lefvendis diur, efter sit slaug, Fæ, Orme oc Diur paa Jorden, efter sit slaug; oc det skeede saa. 25. Oc Gud gjorde Diur paa Jorden efter sit slaug, oc Fæ efter sit slaug, oc allehande Orme paa Jorden, efter sit slaug. Oc Gud saa at det var got. 26. Oc sagde, lader os gjøre et Menneske, til vort Billede, efter vor Lignelse: Oc de skulle regiere ofver Hafsens Fiske, oc ofver Himmelens Fugle, oc ofver Fæet, oc ofver al Jorden, oc ofver alle Orme, som krybe paa Jorden. 27. Oc Gud skabte Mennisken i sit Billede, hand skabte hannem i Guds Billede, Mand oc Qvinde skabte hand dem. 28. Oc Gud velsignede dem, oc Gud sagde til dem: Vorder fructbare, oc mangfoldige oc opfylder Jorden, oc gjører hende eder underdanig: oc regerer ofver Hafsens Fiske, oc ofver Himmelens Fugle, oc ofver alle Diur som krybe paa Jorden. 29. Oc Gud sagde: See, jeg hafver gifvet eder alle Urter, som gifve Sæd som ere ofver al Jorden, oc allehande Træ, i hvilke er Træers Fruct som hafver Sæd, de skulle være eder til føde. 30. Oc alle Diur paa Jorden, oc alle Fugle under Himmelen, oc alle Orme paa Jorden, som lefve, hafver jeg gifvet allehande 218 grøne Urter, til at æde: Oc det skeede saa. 31. Oc Gud saa alt det hand hafde giord, oc see, det var meget got: Oc der blef Aften oc der blef Morgen den siette Dag.

Cap. II. v. 7. Oc den HERre Gud hafde giort Mennisket af Støf oc Jord, oc blæst en lefvendis Aande i hans Næse, oc Mennisket blef til en lefvendis Siel. 8. Oc den HERre Gud hafde plantet en Hafve udi Eden mod Østen, oc sette Mennisket der udi som hand hafde giort. 9. Oc den HERre Gud gjorde at der opvoxte allehonde Træ af Jorden, som vare lystelige til at see, oc gode at æde, oc Lifsens Træ mit i Hafven, oc Kundskabs Træ paa got oc ont. 10. Oc der gik en Flod af Eden at Vande Haven, oc derfra deeldis den, oc blef til fiire Hofvet Strømme. 11. Den eenis Nafn er Pison, den løber om det gandske Land Hanila, hvor der er Guld. 12. Oc Guldet af det Land er got, der er Bdeillion oc den Steen Onyx. 13. Oc den Flods Nafn er Gihon, den løber om det gantske Land Chus. 14. Oc den tredie Flods Nafn er Hiddekel, den gaar østen for Assyrien: oc den fierte Flod den er Phrat. 15. Oc den HERre Gud tog Mennisken oc sette hannem i den Have Eden, at hand skulde dyrke hannem oc bevare hannem. 16. Oc den HERre Gud bød Mennisken, oc sagde, du maat frit æde af alle Træ i Haven. 17. Men af Kundskabens Træ, paa got oc ont, af det skalt du icke æde: Thi hvilken dag du æder af det, da skalt du dø døden. 18. Oc den HERre Gud sagde, det er icke got, at Mennisken er ene: Jeg vil gjøre hannem en Medhielp, som kand være for hannem. 19. Oc den HERre Gud hafde giort af Jorden allehonde Diur paa Marken, oc allehonde Himmelens Fugle, oc hand lidde dem til Mennisket, at see, hvad hand vilde kalde hver: Oc alt det som Adam kallede et lefvendis Diur, det var det sammes Nafn. 20. Saa gaf Adam allehonde Qvæg, oc Himmelens Fugle, oc alle Diur paa Marken hvert sit Nafn: Men hand fand ingen Methielp for Adam, som kunde være for hannem.

21. Da lod den HERre Gud falde en dyb Søfn paa Adam, 219 oc hand sof: Oc hand tog it af hans Rifbeen, oc lucte Kiød i steden derfor. 22. Oc den HERre Gud gjorde det Ribbeen, som hand hafde taget af Mennisket, til en Qvinde, oc lidde hende til Adam. 23. Da sagde Adam, denne gang er det Been af mine Been, oc Kiød af mit Kiød: Hun skal kaldis Mandinde, Thi hun er tagen af Manden. 24. Derfor, skal Manden forlade sin Fader oc sin Moder, oc blifve fast ved sin Hustru, oc de skulle være eet Kiød. 25. Oc de vare baade nøgne, Adam oc hans Hustru, oc de bluedis icke.

Indhold.

I. Vort Riim først Gud sin Lof tilføjer,
Som saa paa siette Dag ophøjer
Til Herredømme Mennisket,
At alting skabt skal tiene det.
II. Dernest vel mange Diur angifvis.
III. Oc siden leeden Orm beskrifvis.
VI. Sidst Mennisket beskuis her,
Som herlig skabt oc Ected er.

O Gud, ô stoore Gud, hvad hellig Luuth Jeg hører!
Vist *Orpheûs* er forhaand, oc lærde Fingre rører!
Arion tyckis mig liif-lystig Harpen stemmer,
At Food- oc Fedder-vildt sin drick oc spiise glemmer:
Her spiller som et Kiid den rancke Skof hin grønne!
Hør Fryd oc Fugle-sang i løf-paulun det skønne!
Nej! om mig tyckis ret, *Jessæi* Psalter klinger,
En kongelig Poet, en Konge-dict udsiunger,
Den Himle-Keiser høj, al Verdens Bygnings-Herre
Til største Herre-pral, til største Konge-ære.
Her op, her op min Sjæl, lad af, lad af at sofve,
Den ære-klædde-Gud begynd med ham at lofve,
Det ævig-klare Skin af Liusets springe-Kilde
Der Verdens mørke Malm et Himmel-Lius bestilde,
Ja, som et vandblaa Tælt ofr Jorden Himlen fører,

220

Oc ofver Hvælning slig Ild-skinnende fremkører,
Drabanter sin' hand gjør som brandguul-gylden-lue,
I Luften om oc om med hellig Kraft at flue,
Paa sit Almæctig' Ord hand Jorderiig befæste
Ofr Jern ofr Kaaber-food be-ankred hver til beste:
See Mark-pallatsen jæfn, see Qvæg-klæd bierg oc høje,
See Dalen korn-bestrød oc græs-betact til nøje:
Der rinder Elf oc Aae, der Laxe-arten vrimler,
Der dricker markens diur, den Sølfbrynd aldrig skimler:
Den Horned Oxe stærk hoos de Christalle-becke,
Fra Vand i græs til Buug, med feede kalfve trecke.
Det søøde discant-næb, eja, i Lunden fløjter,
Caniin oc Murmel-diur i Klippe-reefven fjøjter:
I Vinter-grøn-klæd Fur gjør Storcken Reeder høje,
Der Hejren sætter boo, der tindrer Ørnens Øje:
Den ædle vindru-saft, den hiertet mat kand qvægne,
Rug, Hveed' oc Oli blank, staar moodent allevegne:
Der er ej Ceder rank, ej findis palmen saftig,
Ej Fiigen, Pomerants, foruden spiisen kraftig:
Her Maanen veed sin gang, med nat-dug heeden køøler,
(Da søger Vildtet Mad, om føøde Løven brøøler)
Strax rinder Soolen op med gylden-glants oc straale,
Skin ofver grønningen-top, Maj-klæd' i dybe dale,
Befaler Løven grum sin soorte kuul' at søge,
Oc dag-beskæret Vildt sig vden Fryct forøge.
Hvad vil Jeg sig' om dig du stoore Haf, du brede,
Om den kaad-findig Jact paa Tang-strød vilde heede?
Der gaaer den stoore Hval, den Fiske-Konge mæctig,
Med puust oc tommel-spring, til priis sin Skaber præctig,
Ham Førster, Græfver gæfv' Haf-soorne Borgre mange:
Af Bunden food-løs' i Utallig mængd' udprange:
Oc (det mig undrer meest) hver Fugl paa qvist hin ranke,
Hvert Diur paa bredden heed, hver Fisk i Vand det blanke,
Af mæctig Skaber haand, sin sær-naturlig føøde,
Bekommer uden Sorg oc megen daglig møde;

221

U-skade somme Kiød, de andre græs fortære,
En part med frø oc korn, Orm, Flue, Myg, sig nære.

O Gud, almæctig Gud, din' idræt' ere mange,
I alt dit Finger-verk er iidel Herre-prange,
Er iidel Viisdoms haf oc bundløs konster-kilde,
Ach! Sank jeg dybt der i, jeg død-begærlig vilde
Mit Liif i iidel Roos med største glæden ende,
En ævig Lof-riig Siæl, dig, dig min Skaber sende.
Men som en Mester klog, begynder ej at bygge
Et Kongeligt Casteel, med Vold' oc Skantser trygge,
Paa fast-begrundet Muur de Spiire høj' oc ranke,
Opbygger riig af konst, med Marmor deelt' hin blanke,
Gemacker ofver alt med guldet rødt forgylder,
Med iidel Herre-pral det gandske Verk ej fylder,
At Krag- oc Ugle-Slæct fuulactig af Natuure,
Skuld' efter egen Lyst beboe sligt Slot det puure,
Men for en Herre viis som paa sit Værk det gæfve,
Kund' øje hafve fest oc Lyst-forundred lefve:
Saa haer den konstig Gud ej Verdens bygning præctig,
For Diur der Søø oc Land med Luften ere mæctig'
Oprettet; Men for dem der nu med siunligt Øje
Beskue Land oc Strand, saa vel som Luft hin høje;
Beskuendes med Lyst Sool, Maane, Stierne mange,
Som sig til tienste stoor fordeelt i højden prange,
Hvor ofver hand kund' oc forundred sige; Herre
Din Gierning lofver dig, dig skee lof priis oc ære.
Thi træder nu herfor, I reisende Lysterer;
Hves Sind ej hviile kand, men Verden omspatserer,
Colossen stoor at see, med Spil-pallatser præctig'
Oc ziirde Kirker blaa i Stæder riig oc mæctig',
O gaaer med mig, gaaer hen, jeg eder vist vil viise
At i den Bygning heel, er intet at mis-priise:
Hafv' I mig fuldt tilforn (end oc med Lefnets fare)
Igiennem Land oc Vand, i høj Planete-Skare;
Da trættis icke nu fra Verden stoor at vandre,

222

Til mindre Verden hen nu reisen at forandre.
Thi naar vi af vor Jagt oc Diure-gaard udriide,
Skal første Fader vor af Mooder-Skød udskriide.
Vi ville denne dag med Reise-posten iile,
I morgen hafve rooe, med Gud, i Gud os hviile.
Almæctig Skaber kier, lad mig det hoos dig nyde,
At Dicter-pennen min, som gylden Bek maae flyde:
Forsuckre Tungen sylt, mit Stemme saa forsøøde,
At det kand Løven grum sit haarde Hierte bløde,
Formilde Pardens Sind, den gridske Tiger stille,
At Elephanten grof sig skicker mig til ville,
Oc Adam stiller sig, mens jeg ham *contrafejer*,
Oc seer den Skønhed stoor, som hand af Naaden ejer.
Vel er det sandt oc vist; de Verk' er' alle stoore,
Høj-præctig roos forskyldt' ô Gud du dem saa giore:
Dog som det puure Sølf, det røde Guld tillige,
Er' ædle begge tu, men Sølf maae Guldet viige:
Saa maae oc konst for konst, i Herrens Skabning mæctig
Et straa-bredt træde fra, dog alle Hofved-præctig.
En iidel æddel ting er Land- oc Vandets-skarer,
Men ædler Himlen er, subtiliger' oc klarer':
O er ej Træ oc plant' en Jordens Ziir oc Kroone?
Men Himlens *Ornament* med skinnend Sool oc Maane,
Dog stikker Jorden af: oc atter om at sige,
Maa' alle Himle-blus for Fisk oc Fuglen viige:
De ere blinde self oc fremde Vejen lære,
Ej høre, hør is ej, sig ynglind' ej formeere.
Hvorfor, som Maler klog først farfve-grunden sætter,
Saa slaaer sin Skabelon jo netter oc jo netter,
Det skønne Contrafejer stets' hører udstafferer,

Sin største Konst beviis naar hand det sidst skatterer:
Saa oc den viise Gud, al Verdens Skaber-Herre,
Først reede fra sin Haand de ting som lættest' ere,
Lood Liifløs Creatuur (hvor kostelig' i Øje!)
Gaae for, oc lefvendis med Konsten sig saa føje,

223

Oc bødte saa sin Lyst med eget *contrafeje*,
Sidst skabte Mennisken sit Billed klar at eje.
Op *Musa*, icke dvæl, jeg seer Gud ej lood vende,
Hand eengang mester-riig tog Jorden under hænde,
Af hendis soorte Skød bød blomster at udvælde,
Græs, Urter, fructbar træ, tyckt som mand Støb kand sælde,
Men end med mæchtig' ord, af hendis barm udtrænger,
Det hun ej Aatte self, at hun ej skulde længer,
End Vandet Syster sin ofvr død-føød foster klage,
Oc slet Liif-Arfving-løs fortære sine Dage:
Det Steen-død *Element*, sig self kand icke vende,
Ved Guds Ords Fructbarhed gaf af sig Lifve tvende,
Det een' i plante-vext subtiligen udflyder,
Som sig af Moder-bryst formeerer, næring nyder:
Det andt i Orm' oc Diur, sig rører oc bevæger,
Oc ved udvortis sands, seer, hører, løber, leeger,
Oc som sig Urt oc Træ, ved rood oc Sæd formeerer,
Paa eget Mooder-bryst opfostred, føøder, nærer,
Oc *Ceres* icke meer med Diur oc Qvæg gaar svanger:
Dog skaber Gud det saa, at Art med Art omganger,
Paa underlig maneer; oc Verden saa udbreder,
At først-skabt par oc par nu fylder alle Heeder,
Saa Børn oc Børnebørn Vildban' oc Land' hin viide
Kand icke tømme slet, mens Sool skin ofver liide.
Vel! at den Skaber stoor skuld' icke brystis ære,
Naar *Adam* faldt, da tør *Amramides* ret lære,
At enddog Qvæg oc Diur en part, for Synd den onde,
Vanslectede til skad', oc Vilde blefv' i Lunde:
Dog lydeløse før de vare for hans Øje,
Fuldkomme der hand dem fra Haand slap efter nøje.
Det Diure-regiment var *Adam* gifved lystigt,
Hvert slags hand vinked' ad, med lydighed var rystigt,
Sig bøjet efter Art, Credentsede sin Herre.
Med største ven-kierhed oc Underdanig ære.
Men saadant Herskab stoort i mange maader svæcket,

224

Hår dog den Naadig Gud ej Spiiren ganske brecket.
Vil Hiorten icke staa' oc Haren lyde Tromme,
Mand kand med Høg oc Hund ham beedt, til klocken komme:
Kand hæsten biid' oc slaae du kandst ham skamper tvinge,
Leg bidsel, mile paa, hand skal fuld høflig springe.
Ja, end den lilde gniist, af *Adams* diure-vælde
Som end beholden er, af fryct kand Løven fælde,
Den brommend Tiure-art, den tuudend' Ulf forskrecke,
Oc den mand-sictig Biørn maae voltrende fremtrecke.
Det finger-tæmdte Fæ, vort huus ved liige holder,
Os spiiser med sit kiød oc mælk om vintren kolder,
Os klæder med sin Uld, huud, Lius oc alt de eje:
De som U-spiislig' er' os fremfør' ofver veje,
Forflytte hiid oc diid naar vej' er' ond' oc goode,
Oc som Liif-eged træl tienn' os til Haand oc Foode.

TRiin med mig listig op paa Lyst-huus her det høje,
I denne klare luft, at skue grant oc nøje,
Hvert Legem oc figur, hves Sæder de oc føre,
De gaae vel fort her frem, mens de os icke høre.
Blant andre mange Diur, som Gud i dag bestilde,

At bo' i Skof oc Busk, paa Bierg' oc Heeder vilde,
Som Diur-monarchen kæk, jeg seer i trop hin stoore
Den stærkest' Elephant med ofver-seldsom foore:
Af reisligheden tyk, siu Sælends Aln' i høje,
Med een forfærlig Snabl udvoxen mellem Øje:
Af Kiæften skyder ud tu nederbøjed' Hoorne,
Hand paa sin brede Ryg kand bære Skants' oc Torne,
Hvoraf Soldater Brafv' i Krig' naar Mars regerer,
Vel tredve fecte kund', os Indifar det lærer:
Naar Amors hitsig piil ham priiger, styrken Volder,
At hannem ingen Mand i haft oc tømme holder.
Half Menniske-fornuft Natuuren ham beskærer,
Hand for sin Herre gæf ned-knæler, herskab ærer.
U-tuctig, Fennicker, u-lydig, u-retfærdig
Hand ej fordrage maae; men stedse den Ærværdig,
Oprictig, duulig, from, al Venkierhed beviiser,

225

For mangel Tylper grof, mand billig hannem priiser.
Men al fornuftens Verk, hans Krop den Under-stoore,
Ham ej befrelse kand fra listige Natuure
Rhinoceros med-før; naar hand mod ham vil striide,
At vofve Liif oc Blood, i græsset hvo skal biide,
Thi hand ej løber til i u-besindig lfver,
Men skærper først det Hoorn hand bær paa Næsen stifver,
Ej heller u-betænkt paa Been oc Knockel støder,
Men i hans Lyske blød, behændig hannem døder.
Det samme listig Diur, med Næse-horn det spitse,
At vær' Een-hjørning self, de Bengaler vil gitse.
Hoos gylden *Ganges* flood: Men ellers ingenlunde,
Foruden dette Beest, Eenhjørning findis kunde:
Det oc imod forgift de samme krafter ejer,
Som et Een-hjørnings Horn det mand med Guld opvejer.
Oc endog samme Horn, i farfven eens kand være,
I Storhed ligesaa: eens dyd de dog ej bære.
De Diur som holde til i meest forkrydte Lande,
Bær' Horn forkrydte meest; af krafter, krafter stande.
End maae den Elephant for den forgiftig Drage,
I Løf-grøn Sommer-Sal sin Middags-roo ej tage.
Thi hand sig stige-løs paa blad-tyk træ begifver,
Der hemlig holder Vact, til Heeden diid ham drifver,
Den trofast Elephant hand da med hast bespringer,
Beklimrer med sin Stært sig om oc om forstinger,
At hand sig sandse-løs til Stafn oc Stød maa gifve,
Fra den forfærlig Orm sig dermed løs at rifve.
Naar Dragen det forstaaer fra Kroppen sig forføjer.
Oc findens fremmer-been, sig runden om forbøjer,
Forbolter ham dermed hand ej kand Fooden røre,
Med Konst oc største Mact sig icke løs kand giøre:
Som hand da fecter hart, forbaust af piin' hin stoore,
Opklimrer Dragen sig oc i hans Næse boore
Sin Snuude sticker ind, til døde ham at plage,
Ham Luft forstopper saa, hand ej kand Aande drage;

226

Hvorofver hand døer hen, oc falder hart mod marke,
Oc med sin tyngsel stoor slaar Fienden død den stærke,
Som ham indvortis stak oc trykte fast foruden,
Død ligger Elephant med Dragen død i Snuden.
En ret Cadmeiske Sejr, de Liif-misundre feje,
Nu Liif-løs hafve der et Graf-sted oc eet Leje
Fred-hadske Folk sligt skuld' i Fredens blomster-tiide,
Sig føre til Gemyt paa Styrk' oc Konst ej liide,
Som vill' i fremmed Blood saa eget Sverd befarfve
Dermed Udødligt Nafn, i Døden sig at arfve.

Her mangler ingen Konst, her ingen styrke bryster,
Død ligger Styrk' oc Konst ej Lifvet efter Lyster.
See ud der springer frem den grumme Diur-forskrecker,
En Jæger uden Hund blod-gridsk i marken trecker,
Nu er hans Klædning hviid, nu guul, nu trøjen sverted,
Langøret, øje-glubsk, skarp-kløred, vel-bestierted,
Jeg meen den Løve kæk, stormodig ofver alle,
Den fleeste Markens Diur maae knælende food-falde.
Hans Fødsel selsom er, naar hand til Verden længer,
Sit eget Moders Liif, u-mildelig hand sprenger:
Af Redsel slet forbaust, half død tre dage slummer,
Ved Fadrens skrek'lig brøl til Liif oc Krafter kommer.
Thi haer Natuuren oc, sligt Moder-mord at hefne,
Udkeist *Leontophon*, et Diurken med slig efne,
Det ham forgifve kand, naar hand dets Kiød fortærer,
Som ham den Jæger tredsk forrædlig-viis forærer;
Blîr saa Løvindens død med tvende Liif betalet.
Det varme Mooder-blood med foster-bloodet svalet.
End er et andet Beest paa Indianske Heede,
Liig Løven af Statur ej mindr' i Mact oc Vrede.
Rødspætted af Colør, de hannem *Barbut* kalde,
Flux hand blîr Løven var, hand ryster sig med alle,
Til Skuldren drager op sin Krop, med haaret styrler,
Som hund-beengsted Kat, hand spruder, fnyser, snyrler,
Naar Løven dette seer, ham holdis Sverd i Skede,

227

Oc trecker skulmend' af, fordøjer self sin Vrede.
At det med hannem gaaer, som med Tyran den onde,
Hans mindre skrecker ham, hans liige sammelunde.
Dog Løven af Natuur er ædel dyds forfremmer,
Oc mens hand lefve maae, Velgierning hand ej glemmer.
Androdus arme Slav, til Rom en Herre tiente,
Som ham med Hug hver dag Tyrannisk ilde løjnte,
Der hand ej som et Folk, men som et Beest er drefven,
Er samme Trældoms Aag, ham heel u-muligt blefven,
Nødtvungen ridtsed' ud, oc søgte Skove vilde,
Udmatted af sin gang, en kuule sig bestilde,
Hand kunde hvii' udi, det trætte Legem qvegne:
Men før hand kaster sig, seer om sig allevegne,
Oc blef en Løve var, der kom ham strax paa haande
Et grumt oc glubsker Beest, som knirskede med Tande.
Ah! da blef hand til Sinds, som Skelmen naar hand grifvis,
Oc for et bloodigt mord, i Slange-taarnet drifvis,
Hvor ud hand ej formaaer at bryde nogenlunde,
Men venter Sverdet blankt bedrøflig alle Stunde,
Døer før hand skulde dø', af Dødsens Vished bange,
Thi hand den bloodig Kreds kand icke da undgange:
Saa oc det arme træl fornam, hand half død lefved'
Oc icke kund' undgaae, den Død for Øjne svebed',
Oc kund' ej fra sig slaae, hand hafd' ej andet verre,
End en sylt-fuctig graad oc jammerlig Geberre,
Dog paa det sidst' igien begyndtis Liif i bryste,
Der hand fandt Løven gridsk ej Liif at vilde kryste,
Men saae ham som sin Gæst med-liidig under øje:
Hand oc i Haab, mod Haab, beskude værten nøje,
Oc der hand ømde Food, den Slav vel kunde merke,
Der var en Splind der i, saa Fooden maatte verke,
Hand vofvede sit Liif, med listig Finger fage,
Forsøgte sindelig, ham toornen ud at drage,
Derefter paa den Svulfst de fingre tver-viis lagde,
Udtrycte saa der med det Edderfuldt ham plagde.

228

Den Løve strax derpaa udjagter uden møde,

Ofvr Bierg oc dyben Dal, sin Læge klog at føde:
Men der det vilde Huus, den Kost som Løven hente,
Blef Sclaven til fortrede, den ham ej længer tiente,
Hand siger gode Nat, gik hvort ham Soolen leided',
Oc hand, ved en Soldat til Rom blef ud-forspeided
Oc til sin Herre førdt: Ej naade var paa ferre,
Ham skulde vilde Diur spectakels viis fortære.
Bloodtørstig *Læstrygon*, det Spil Gud ej behager,
Du saa med Øjen-lyst dit Folk af dage tager.
Det træl du self fordrefst af bloodig Haand udgifver
Til et forferligt Diur, at det ham Stycke-rifver.
Den Løve stoor af Mact, den Tiiger klog i Striide,
Den *Africs Leopard* oc Norske Biørn U-bliide,
I Grumhed gaar du for, oc straffer vden Maade,
Du skulde Sindet gridsk, oc Sindet dig ej raade,
Da blant de Beester grumm' ham sønder slet at sliide,
En Løve slippis ud, opfangen nylig tiide:
Der den blef fangen var, den krumde sig som Bue,
Hvert Øje brendte frem som Ildklar-liuse Lue,
Frimodig træder fort, opmuntrer Mood det stoore,
Slaer med sin loden Stært, nu op, nu ned mod joore.
Nød-tvungen der imod, half-død oc mact-løs skriider
Det død-fordømte træl, ned-knæler samme Tiider
For Gud væmodelig, bad ej om tiimlig Liifve,
Men at hans arme Siæl hos Gud maatt' ævig blifve.
Der Beestet nu fremtreen at fremme bloodig ville,
Blef for foods i sin gang betænklig standen stille,
Besaae den bleege Sclav, befant med stor bevæge,
At hand var samme Mand som var tilforn' hans Læge:
Strax ændred' hand sit blod, sit Sind til milhed vender,
Hand saae ham venlig an, oc slicker paa hans Hænder.
Ved dette Venskab stoort, det Liif som nær var Ende,
Fra døde vactes op, en Ven den anden kænde,
Androdus Ansict-bleeg, siin' Hænder liige maade,

229

Mod Himlen løfted op, at tacke Gud for Naade,
Tog Løven i sin fafn, hans Hals oc Skuldre bløde
Hand kyste mildelig, der frelste ham af nøde,
Beviisendis dermed hvad got mand gjør den Fromme,
Igien betaled blîr, naar vi i Nøden komme.
Blandt Diur fiir-foodig' oc Skrjin-rygged nu fremtræder,
Det hunder-aarig Beest Camelet plomp af Sæder,
Dog ingen Dranker slem, men Becken kand om bæere,
De dage heele ti, de dage Tolf, ja fleere:
Men naar det Brynden naaer, sin Tørst det redlig bøder,
Paa Søø-piint Baadsmands viis sin trøje gennembløder.
Dog som en *Morian* ej gierne sig bespeiler,
(Det gjør hans Ansict hvidt, hans Skønhed hannem fejler:)
Saa oc Camelen grof, de Speil-Christalle-becke,
Forplumper med sin Food, før hand vil til at dricke:
Det ej hans fiine Krop, men Legemet det grumme,
Hand ej (som før formelt) sig vil til øj' at komme.
Ah! Kætterske maneer, naar Speil-klar Guds Ords Kilde,
Ders heslig skik dem viis, det dem behages ilde:
Thi plumpe de med Mact, de Lifsens Becke klare,
Med deris Lærdoms Drek U-reener aabenbare,
At Himle-Lærdoms skin, som falske Lærer blinder,
Skal dem ej Øje slaae, naar Kilden klarlig rinder.
Naar dette grofve Beest U-billig viis tracteris,
Det længe giemme kand, oc Vreden stedse meeris,
Saa naar hand seer sit hold, sin Plager veed at plage,
Ham hviister med sin tand i Luft, mod Jorden fage.
Thi kunde hadske Folk, for dyd som Vreden acte,
Af Aar, i Aar ej meer end Hefn-dag eftertracte,

Nu see sin Farfve bold, ved hvem de lignis hæere,
Et Beest oc end fuld plomt, det maatt' end fiiner være.
Dog er det last-bar Diur ej uden saadan sandse,
Det kand ved Tromme-slag en Tripper-dantz fremdantse,
Slig selsom *Galiard* paa gulfvet heedt hand lærer,
Naar Mester om oc om, derpaa med ham spatserer,

230

Oc heeden sticker fra, hand nødis food at skifte,
Een op, een anden ned, nu hiid nu diid at vifte,
Oc under saadan trip mand stedse trommen rører,
Hvoraf hand Vaanen faaer, saa tiit hand hende hører,
At dantse ned oc op, som hand i Skolen lærde,
Hvor hand Discipel var, der Heeden ham vexerde.
Beskæmmende dermed den grofve tylper-skare,
Der intet lære vil, men stedse kaldis daare.
De aflis selsom viis, vi vill' ej bart det skrifve,
Men til hans nafne nær, Camelepard os gifve.
Jeg seer ham i den Busk med en Pardal at spille;
Hans Hals siu Fødder lang, tu Horn af Panden strille:
Naar hand (hoffærdig viis) sin Mund i højden trecker,
Vel sexten fødder højt fra Jorden hand den recker:
Da ellefv' Alne lang hand sees fra top til hale,
Ham fremmer been staae højt, de akte neder-dale,
Som et half-taget Huus, taul-spettet-skøn i Øje:
Hand veed sin Siirlighed; vil mand ham Skue nøje,
Hand drejer om oc om, ladr see ret præctig fore,
Rødmaledt Legom sit sin Krop den ofver-stoore.
Dog er det Panther-Diur (Pardalen somme siige)
Paa Kroppen ofver alt i Skønhed uden liige;
(Men Hofvedet er grumt) imod Paafugls Maneere,
Hves skønne Speil-klar Krop hans Fødder U-staffere.
Er oc den Panther rask, naar Nat-dug hannem fucter,
Af saadan Desmer-art, hand Marcken ofverlucter,
Hvor ved hand mangt et Diur, som hand er ofverlegen,
Forsliider, som af Mark indlockis Luft-besvegen.
Hand til slig Diure-svig sit Hofved Busk-forsticker,
En skøn søød-luctig Krop beskuffelig fremskicker.
Slig høflig Tyranni skeer mangesteds i Lønne,
I Ord Folck sucker-søød', udvortis Øjen-skønne:
Ej andet vende for end Menighedens beste,
Trafik oc stoor Fordeel, mand Stæderne vil læste,
Dog er det Panther-luct, Pardalens sviige-farfve,

231

Hvor ved den Undersaat sit gods maae meest mis-arfve.
Tak Gud, du Danske Mand, for naadig Kong' oc Herre,
Bed Gud, ô Danske Mand, hand længe maa regjere.
Hvo Panther fange vil, behændelig sig skicker,
Hand sætter Viinen stærk, paa steden, som hand dricker,
Hvoraf hand smager tiit, blir drucken, sofver, skryder,
Dermed den Jæger trædsck til fange hannem nyder.
Den samme gylden Skaal, af Viin den blank' oc røde,
Er end i *Satans* Haand, slaaer mangan Heldt til døde.
Den Giraf lang-behalst, den Panther fuld af liste,
Cameel med Bulk paa Ryg, maae staa' i disse Qviste.
Op! lystig! gaaer nu frem du trodsig Tiur du vrede,
Du fructbar Malke-koo, du stærke Stued, du feede.
See den hoffærdig Hæst an, med Staaldrødre mange,
Hvor krummer hand sin Hals, i traf, i rend med prange!
Hand bær sin Herre læt, U-sky hand er for Tromme,
Sig driller U-forsagt, om skønt Carthover bromme:
Sligt ham den Rytter kæk tilvenner udi Lejde,
Ved Bidsel, Miile, Stang: thi kand hand det i Fejde.
Naar Ridder førstelig, med Spær i lærde hænde,

Vil om en Ære-krants til Ring paa Banen rende,
Hand passer paa sit Løb, sig Piile-ræt fremskiuder,
Ved slig traar-rettig rend hans Herre priisen nyder.
Bucephalus oplærd, vild' ingen paa sig liide,
Dog knæled' hand til Jord, naar Kongen vilde riide.
Hand er sin Herre troo, det os Exempel lærer,
Oc ej fordrage kand af Fienden ham braverer,
De Scythers Konge falt for sin udfordrings prøfve,
Da vild' hans Afvinds-mand den døde Krop berøfve,
Strax mødte Hæsten gridsk, med tand oc bag-sked striide,
Saa den som æsked' ud maatt' oc i græsset biide.
Slig beestisk Trofasthed vel tiit den mon forgætte,
Som Troskab skyldig er, vil sig i Far' ej sætte.
Før skulde fattis dag oc Flagermuusen flue,
Før jeg den Diur-gaard al, til nøje kunde skue.

232

Den redde Hare der i Ager-reenen dycker,
Caniin (forgætlig Diur) i Jorden undertrycker:
Den ramme skægged-buk paa høje Klipper spiller:
Men det Uld-drægtig Faar sig tollig neden stiller:
Hit fuule lodne Sviin, hin skummende Vildbasse:
See den Pind-horned Raa food-læt maa' efterpasse:
See Hiorten vel-behornt med siine Kulded' Hinder:
Tvee-kløfved Rins-Diur, dig her efter jeg vel finder.
Naar Hiorten fælder Horn, oc Jægren dem forærer,
Et andet Tacke-par Natuuren ham beskærer.
Om hand for fremmed Græs ofvr Elf oc fior sig gifver,
Et trygt Stalbroderskab da een med anden drifver.
Den stærkest svemmer for oc Strømmen dristig bryder,
Den anden paa hans Lænd sin Hofved-puude nyder,
Det trede Diur paa andt, til heele Skaren ender:
Naar For-mand trættis, hand sig til den agterst vender,
At hviile Hofved sit oc Hals paa Siml' hin bløde,
Oc deele byrden ret, læt-gjøre største møde.
Saa bør mand i en Stad oc vel-bestilt Gemeene,
Paa een som villig er, ej legge Byrden eene,
Men Borger Borger skal sin Axel troolig laane,
Sig selvver for betryk, ej meer' end Nabo skaane.
Dermed blir hver ved mact oc Menigheden trifvis:
Men skeer der tvert imod, fra Huus hver anden drifvis.
Du Reins-diur mørke-graa paa fælde-kam oc Tinde,
Du hiorte-tacked Hæst for haar-før Lappe-finde,
Du bær en mæctig priis blant Diur i kolde Lande,
Paa Snee-tact Finde-Kirk mood iiskold *Zemblæ* Strande.
Hvad hâr den Huus-vild Find, om du ham icke klædde?
Hvem skuld' hans Liif fra Død paa fælde-ryggen redde?
Hvor saadan sviend Kuld betager Klipper alle,
At Vand i højden kast, half lis kand nederfalde:
Din tyk-kort-haared Huud er da hans Hat oc Hue,
Naar hand paa Skien gaar i Jagt med Piil oc Bue.
Du est hans Bracker varm', hans Skind-stack, snefre trøje,

233

Hans Hooser, Handske, Skoo, oc Støfle vel til nøje,
Hans Seng hand hviiler paa, hans Telt naar Sneen drifver,
Ja, eenste Malke-Koo, ham Smør oc Ost du gifver:
Dit Kiød hans nydlig Mad, ofvr Hare-vildbrad lecker,
Din Melk hans søde Mød, naar hand af Jagten trecker.
Du est hans Sølf oc Guld, hvo Datter sin vil feste,
Da est du Koo oc Soo, oc Brud-Skat end den beste:
Vil Field-mand Nabo nest kort veis (ofvr hundredt Miile),
Besøg' i andet Lejr; kand Rein som Fuglen iile,
Oc for en Kyrris læt, try blaa hver dag oprende,
Oc dermed femte dag vel snart Lyst-reisen ende.

End er din føde læt, din Hosbond intet koster,
Steen-mos din Spiisning er, det Somrer eller froster.
Naar Field er Snee-betact, Natuuren ham det lærer,
Hand slaaer sig giennem Snee, med Mact-søgt-mos sig nærer.
Hvoraf eractis læt, det Diur i slette Lande,
Besværlig lefve kand, hvor Steen-berg er fra haande.
Klein-tærend' er det oc, af mos indknyt i næfve,
Foruden Hunger-tvang een gandske Døgn kand lefve.
O Diur, ô ædle Diur, du nydlig Rein, du tamme,
Men Snee er Norden fields, du i min dict skal bramme.
Den vilde Reinsdiur hof, paa Norske Bierge-liide,
Du maat for ofvergaae: Jeg seer ved højre siide,
Det Els-diur taabeligt, sex Aln' udi sin længe,
Med brede stacked' Horn, den Gran-skof gennem-treng,
Hves kød er meget groft: Men Huuden i beredning,
Er kæckeste Soldat, hans beste Rytter-klædning,
Bebremedt oc bordyr med gylden possamente,
Slig præctig Krigsmand-dragt mand kand fra Jampten hente.
Men blandt Fiirfødte Diur, som Mensken tienlig' ere,
For den trofaste Hund ej mange priisen bære:
Hand er sin Herre huld, en Væcter vel udkaaren,
Som for den dag-sky-tiuf, om Nat bevaager Gaaren:
Hand tør den glubsker Ulf, den brommend Biørn oc møde,

234

I Sæter under fields, om Hiord med dem at støde.
En Jæger er hand oc, som ham Natuuren gifver,
Foruden Lod oc Kruud, Hind, Raa oc Haren griber,
Der med sin Herris Bord ved mact oc Ære holder,
Saa vel om Sommer-tiid, som Vinter dagen kolder.
See der den snedig Ref, hvor gaaer hand Busk om anden!
See den skarp-sictig Los, Maar, Sabel, efter haanden;
I Sky-høj Granne-top læt Egernet opspringer:
Den graadig Odder feed, sig der i Hylster stinger.
Hvad ligger i det Huus træ-bygt, med Krop paa Landet,
I dette tycke Røør med Halen ned i Vandet,
Hves Buur er tu Loft højt igiennem hvert en rende?
Det er den Befver klog, i vændig jeg ham kænde,
Som for sit Befvergeel der mangen frels i Nøde,
Oc for sin filt-uld blød, med eget Liif maa bøde.
Naar hannem bryster huus, oc kand ej eene bygge,
Da komme ham til hielp hans Skof-Naboer trygge,
For Øxe bruge Tand: Men for en Tømmer-slæde,
En Befver fuul oc lad de ned paa ryggen træde,
Hans Been i været op som fiire Kæppe stande,
Saa læsis tømmer paa at slæbis ned mod Vande,
Hans lange rumpe graa for Vogn-stang da maa tiene,
Til de faae Bygning nok af de tilhugne Greene.
Hvorfor i alt det Aar, hans Haar af Ryggen falde,
Oc de ham fangen faae ham Slæbe-Befver kalde.
Saa skuld' oc strygis ud de fuule drog oc lade,
Der andet giør' ej vill' end Kringel-drifv' i gade.
Tu Loft hans Boolig er, (som vi forstoode førre)
Thi hand for Brynde stoor, kand icke vær' i tørre,
Men Halen steds' i Vand oc Bæk maae nederhenge.
Naar derfor smeltis Snee, oc Regnen varer længe,
At Elfven voxer til, den nærste Boolig flyder,
Hand da i andet Loft sin Vand-tør Stue nyder.
Slig Klogskab egner os, som boe i nedre-Stue,
Vi skulde bygge saa, naar Dødsens Vand-løb true;

235

Vi da i højen loft fra Nød oc Fare trygge,
Traads Død oc Diefvel med, hoos Gud maatt' ævig bygge
Her rylder som en Bald paa sine skarpe Pinde,

Et Nat-svin hegle-hvast: om Biørnen kundet finde,
Det skuld' hand striide mod, men Sejer-løs afviige,
Det skuld' ham nøgle-rundt, afslaae med skarpe Piige.
Vi tald' om Biørnen grum, jeg seer ham der at voltre,
Een hviid, een anden soort, den trede brun ompoltre:
Hand æder Bondens Qvæg: Men kommer hand til maade,
Hand lærer ham igien at begge liidet baade:
Saa gaaer det i en Stad, naar hver maae Herre være,
Hver anden skinder ud oc fra hver andre tære.
Det samme Biørne-Sind oc sticker Ulf hin gridske,
Hand veed i Bondens Hiord blod-tørstelig at fiske,
Oc maae dog med sin Huud, som Biørnen laug betale,
Saa huden reisend-mand paa field oc iis-kold dale,
Stafferer skønner ud, end Silk' oc Fløjl det dyre,
Naar den Nor-Lænding haard, maa Slæden svedig styre.
Om Biørnen er det vist, om Vinteren den kolde,
I Hii oc Vild-søgt huus, hand Vinter-boo maa holde,
Foruden Mad oc Drik, mens Maander fem forflue,
Sin feede Sommer-kraft af Lallerne maa sue:
At hand som gik i Hii, saa feed som Sel i Væse,
Saa rælig kommer ud, hand kand sig ilde rese,
Dog under Maan' oc Sool mand seer i intet riige,
Hvad Beest det være kand, Chamæleonens (oe) liige:
Et svagt oc vegligt Diur, saa stoor som Maar kand være,
Hves ild oc bløde Haar ej llden kand fortære:
Hans Øjen truuder ud klar-actige som Lue,
Hand baade bag oc for sig kand tilliige skue.
Hans rette farfv' er vel naturlig graa paa Haare,
Dog samme Farfve graa kand ham ej længe vare.
Thi seer hand for sig grønt, (oe) forgrønne al hans farfve:
Viis brunt, viis blaet, viis guult, hand skal den farfv' oc arfve.

236

Alleene røød oc hviid, kand hand sig ej forklæde.
Thi maa den Hyckler' oc med ham i Orden træde:
Alt hves hand for sig seer, derefter hand sig skaber,
Nu grøn, nu blaa, nu soort for Herre-gunst sig aber.
Den skønne Farfve hviid, Oprictighed betyder,
Oc røød, Blufærdighed; den Øjenskalk ej nyder.

Hjelp Gud! Hvad skreckis jeg, mit Blood sig slet forandrer,
En iis-kold Redsel-frost mit Legem gennem vandrer:
Mit Haar til Bjerge staaer, oc alle Lemmer ryste,
Ej Been mig bæere kund', ej Aand' er udi Bryste,
Thi det min' Øjne seer, forkrænker min Natuure,
Ah, ah! her møder mig den vrede Død-figure!
Hvor er dog vel en Mand der uden fryct den svaare
Sig skulde see omringd, som jeg med Lefnits fare,
Af grueligste Diur, der sammensoorn' oc ere
At striid imod alt hvad paa Jordens Kreds kand være?
Apollo blef forfærd, self *Hercles* skulde svigte:
Dog hin berømmer sig, hand ej for *Pithon* vigte:
Oc denne Løven stærk, foruden fryct oc fare,
Samt ej Vild-bassen vreed, meer acted end en Hare.
Sig mig, med hvad stor Mact ja List end vel gesvinde,
Skuld' een af disse tu den Crocodil ofrvinde,
Som svemmende for-gjør oc kand i Lob bemande
De Fiske dybt i Flood oc Mennisker paa Lande?
Hand kand indtage heel med Struben ofuer-viide
En Hæst, hand kand en Koo med Klør snart sønder-sliide:
Hvis Krop hand kommer nær med sin forheftig Aande,
Inddrager hand saa læt oc griber saa med Haande.
End hvad den Crocodil, self eene torde fecte
Med heele Romer-hær af Rytter oc af Knæcte?
Carthago kund' ej self moodstaae den mact oc meene,

Som *Regulus* haer brugt mood dette Diur alleene,
Før hand det mæctig blef, dets Huud til Rom ophængde,
Til Pract triumphlig viis i en u-troolig Længde;

237

Thi det hans Ridderskab oc Soldatesk det kæcke,
Som liiden Myg indsløg, saa snart de druck' af Bække.
Hvad Verge hielper der, hvad Raad er at betencke,
Som *Aspis* bitter-gram jo icke kand forkrenke?
Hand som een troofast Mand, Busk, Bierg oc dyben Dale,
Igiennem-leede skal, den Morder at betale,
Der sloog hans Mag' ihiel, blandt tusend hand ham kænder,
Formyrder ham igien, med Smerte Liifvet ender.
Den Tryllers kraftig' Ord, at hand skal icke høre,
Det eene hand med Stiert, med Jord det andet Øre
Forstopper oc forkliin, oc bruuger saadan Liste,
At hand ei dødlig Kraft, oc giftig Braad skal miste.
Hvor skuld' *Ajacis* Skiold for Basilisken heeslig,
Befrii een eenste Mand fra hendis Øjne greslig?
Hun med sin Aande kand den tyckest Marmor kløfve,
Oc med sit mørdisk Siun een Heldt sit Liif berøfve.
Ja end sig self i Speil besicted, myrder, døder,
Naar Jæger Speil-behængt, i Skofven Ormen møder.
O Gud, ô stoore Gud, ô Skabermænd du trygge,
Som vild' al Adams Slegt det runde huus opbygge,
Med al sin Riigdom stoor det ziir' oc vel bepryde,
For dig self ingenlund'; os dog ja os til nyde!
Hvi hâr din mæctig Haand da skabt den Diure-skare,
Som os ej tjenstlig er, men slet med Lefnets Fare,
Giør stoor fortræd? O ej en Fader men Stiffader,
Der ej forhindrer sligt, men dem saa skabis lader!
Den *Alexandrisk*' Orm, den *Cenchrisk* hiertet kniber,
Naar hand af giftig Mund et Sofve-pulver gifver.
Den mørdisk Scorpion, *Hyæna* Liif-forræder,
Oc *Dipsas* med Forgift der Folk saa tørst-bestæder,
At icke *Nilus* self ej Rhenen dem kand slycke,
Før det forgifven Liif maae bryste slet i stycke.
Hvi ere de da giord', at fremme Dødsens Vrede,
I Sindet saare gramm' i Gierninger saa leede?
Forlad mig goode Gud, thi det fra dig min Herre,

238

Vist icke kommen er, at vi berøfved' ere;
Saa bort' er Lefneds fryd, de gylden' Aar vort goode,
Med mact ofvr Markens Diur oc Fiskens' udi Flode:
Men vor Hoffærdighed hâr der i skyld alleene,
At Verden skøt er fyldt med iidel *Amphisbæne*,
Der tvende Hofder hâr som Edder kund' udskyde;
Det er vor Synd ej nok, sig udi eet at yde.
Før Adam Guds Forbud, ah! med sin Brud forsmaade,
Oc af den hellig Fruct frit begge gærig aade,
I Eden uden Fryct hand som en Konge lefde,
Hvert Diur du hafde skabt for hans befalning befde.
De skreckeligste Diur Liif-lystige sig gafve,
Hen under Adams Aag friivilligen at sclave,
Adliudende hans Røst som Hæst den Bedsel-lærde,
Der i sin Herres Sind er i tilbørlig værde,
Som efter Ridders haand, ej efter egen ville,
Nu render her, nu der, nu traber, gaaer, staaer stille.
Ja, self der du hans Synd af Naade slet forgieded',
Haer ham end saa forseet ham saa med Visdom klædet,
At hand det feelste Diur hvor stærkt, hvor ondt i vrede,
Kand (naar det giørs behov) med Fooden undertræde.
Vel er det sandt at Diur som du hâr skabt til pricke,
Henfløje, svemme, gaae, gandsk' u-bevæbned' icke:

Et gafst du i sin art med Tænder skarp' at biide,
Et andet food-behornt at agter-slaa' oc sliide,
Det trede Selskab klov oc hvasse kløør at rifve,
Det fiende Næbbet stærkt oc Pande-horn de stifve:
Hin Slange for een Speds, en Brod, en Tunge spitsig;
Oc denne, for en Skiold forgift, ofvr Ilden hidsig:
Men Mensken skabt er bloot; dog haer du ham i Liifvet
Forstand oc viise Raad, for Skiold oc Vaaben gifvet,
Hand kand med Fingre smaa for-ziirt med Viisdoms ringe,
Det skreckeligste Beest i heele Verden tvinge.
Vel er det uden tvist, den gyldne Konst er mæctig,
Som mangel drister paa, men meer er Visdom præctig,

239

Den gaar med Kronen af, oc Laur-krants bær hin grønne,
Med Oli-blade krust, med Palmer Vinter-skønne.
Hvad baadte *Milo* dog? hves Skuldre grofv' oc brede,
Til retter bænken bar heel Tiuren hen den feede,
Den hand med Armen stærk gaf nacke-slag ej mødig,
At Tiuren food-løs styrt, oc daaned hen saa nødig:
Der dog hans Styrke var beseglt foruden maade
Med Daarskab; at hand ej de Krafter kunde raade?
Thi der hand fandt i Skof een Eeg half-kløfd med veggen,
Hand venster Arm stak ind i Kløften udi Eegen,
Oc med den højre Haand dref Veggen ud til ende,
Formeenende med roos at flecke træ med hænde:
Blef der med nagle-fast (sligt Grofhed hannem lærde)
Til Ulfven vild oc glubsk i Skofven ham fortærde:
Slig fremgang det oc naer med grumme Beesters vælde,
Ved Styrken Daarskab-fylt sig selv i Græsset fælde.
Ja, Skaber, ofver alt du hâr dog ej allene,
Med Viisdom Adams Kiøn beprydet i gemeene,
Hvorned hand klogelig slig Fare for kund komme,
Men haer (som meer' end er) af Godhed ham til fromme,
Mod Slange, Slang' opvact i underskedlig maade,
Med Tand oc døddig Brod hver anden at beskade.
Du giør, ô mæctig Gud, at Øglen uden møde,
Kand i sin Fødsel-stund sin giftig Mooder døde;
Oc at den Scorpion som lekrer for sin Tunge,
Med Blodet af sin Slegt oc egen farlig Unge,
At een som kryber bort oc sligt kand vel begrunde,
Strax hefner Brodrens Død paa Faderen den onde.
En Vedsel gifver du forborgne Krafter stoore,
Hand kand den Basilisk forgifven slaee til Joore,
Naar Basilisken seer sig død-forvunt at ligge,
Sin Fiende døder hand med Gift; saa døde de begge.
Der *Moses* mæctig Haand mod Morland fordum-tiide
Af *Thermut* skynded til, for de Ægypter striide,
Kom hand dem listig paa, før de det puts forstoode,

240

Igiennem Slang-fylt ørk oc ej paa *Nili* Floode:
Hvor til ham troolig hialp den *Ibis* Finger-spæge,
Som slig forgiftig Orm kand læt af Marken jage.
Dermed hand *Tharbis* vandt, hun fik ham kiær for alle,
Dog de Ægypter grofv' ham ondt for got betalde.
Om mand ved Crocodil med *Ibis* Fedre rører,
Hand strax blîr krafte-løs, seer liidet, mindre hører.
Hvem giør det, uden Gud, at hoos de *Nili* Strande,
Ved *Pharaonis* Muus befriies de grøn-bygt Lande?
Hvor den (som nødigt er, oc vel betænkt at merke)
Til modstand bruge maae meer List end Krafter stærke:
Thi naar den *Aspis* grum vil ham een Striid levere,
Oc hand ej Harnisk hâr, hand bruger slig manere,
Sig velter om oc om i dynd det feed' oc klegge,

Oc dermed specker til, Hals, Hofved, Ryg oc Legge,
Oc saa mod Soolen varm den kleeg paa Kroppen bager,
Strax gifver Finden Lob at biide saa det knager.
Det samme viise Diur, foruden hiælper-knecte,
Befinder sig for svag mod Crocodil at fecte,
Oc faaer sig saa til Hiælp *Trochillen* vel-forslagen,
Som gîr sig til det Beest, naar hand sig hvjl om dagen,
Med sit subtilig næb hans Tænder sødlig stanger,
Hvoraf den Crocodil stoor Lyst oc Krilden fanger,
Oc slaaer sin breede Mund jo meer oc meer paa gafle;
Det seer den Rotte klog oc frem hoos Fuglen krafler,
Hvorfor hand hastelig i Struuben viid indspringer,
Den stoore mœrdisk' Orm saa hardt indvortis tvinger,
Hans Indvol gnafver saa med skarpe Tænder siine,
At den Folk-æder grum, maa dœe ved saadan piine,
Dœd ligger Crocodil, *Ichneumon* Liifvet nyder,
Oc self begrafven før, sit Graf-stæd gennem-bryder.
Saa er den grumme Dœd Folk-tærerer den slemme,
Der hand tog Christum ind i buugen soort at gjemme,
Af ham slet slagen dœd, vor Graf hand gennem stinged',
O Jesu dig skee Lof, den Sejr saa vel gelinged'!

241

Hår saa den viise Gud i *Africanske* Lande,
Hvor slig forgiftig Beest er meer end her for haande,
Udhidset Orm mod Orm, hver anden at bestriide:
Men her kand Hiorten rask om Tacken Slangen sliide.
Mand kand oc med en Stok, Snog, Staal-orm, Øgler leede,
Med ringe mact hos os, slaa dœd i Skof oc Heede.
Saa ere vore Land' i disse Nørre Kroge,
Lycksalig' høj forært' af Skaberen den Kloge,
Som før slig giftig Orm, der synderligen hidsig,
Beskader; hår forskaant oc fra forgiften bidsig.
Lycksaliger end er *Ebusitaner* kolde,
Hos hvem forderflig Orm ej nogen Liif kand holde.

Blandt alle disse Diur som Gud gaf Liif oc Aande
Blef Mensken aller sidst opbygt af Herrens haande.
Ej at hand ringest var, som Gud sig lood miß-ynde,
Med saadant æddel Diur sin Skabning at begynde:
Men at hand ej forgef's skuld' ham til Konge giøre,
Der hafd' ej Undersaat som ham skuld' ær' oc høre.
En velforstandig vært, ej sine Gæster leeder,
I Spiise-Stuen ind, før hand den Sal bereder,
Før hand seer alting klart at Ild oc Liuset funker,
Tællerken Sølf-geskir paa dug sneehviide prunker:
Saa oc den stoore Gud, vor Gud, der alle Stunde,
Hår Aaben Disk bestilt, oc som før vore Munde,
Den *Nectars* Himmel-drik hår bœdet ud at flyde,
Med hundred tusent spring, oc Honning-kag' at nyde,
Vild' oc ej til sit Bord vor første Fader sætte,
Før alting i hans Huus stood herlig sat til rette,
Oc under Bord-tapeet, forziirt med liuse Brande,
Hans dug med lecker Mad forsiuned kunde stande.
Hvert Creatuure skœnt der Himlen med-stolterer,
Der Jorden pranger af, oc Vandet af Hofverer,
Er iidel Prœfve-verk naar mand den Konst ret acter,
Som denne Mester-konst beteer i alle facter.

242

Thi vilde Skabren klog, der hand nu skulde mage,
At intet noget frem, her først for haanden tage,
Jord, Vandet, Luft oc Sœø: behagdis for hans Øje,
Sin Tanke, Sagn oc Verk ret vel at sammenfœje.
Men før hand skabe vild' i Billed sit at være,

Al Verdens Konge riig oc Creaturers Herre,
Da holdt hand Herre-dag, oc til sig lod forskrifve,
(Jeg tal paa Menske-viis, lad godt saa ærligt blifve)
Sin Godhed allerstørst, oc vinked' ad sin Styrke,
Hans Kierlighed kom frem, hans Mildhed værd at dyrke,
Retfærdighed til med, hans Visdom ofvermaade,
Blef samtlig kaldet frem, med dem sig at beraade,
Hvorledis hand dog best, sig self til al behage,
Den anden Verdens Gud, kund' artig skab' oc mage:
Oc at en hver for sig, ham skulde Haanden recke,
Til Mesterstycke sligt sin største Konst forstrecke,
Ja, hand holdt raad langt meer, med rette Raadsforvante
Hans ævig eenste Søn oc hellig Aand bekendte,
I hvad gestalt hand best hand hannem skulde skabe,
Oc meere med hvad Siæl hand skulde ham begafve,
Der udi Jorderig med Hæder, Pract oc Ære,
Guds vel-betroode Mand, Stadt-holder skulde være.
Der Gud vild' hafve skabt de andre Diur end alle,
Befool hand Land oc Vand de skulde mange-folde,
Self af sig føde dem: Men nu hand skabe vilde
Et Mennisk', hand sit raad da der til frem bestilde.
Udaf de andre Diur, de vilde med de tamme,
Er Siæl oc Legeme paa en tiid skabt tilsammen:
Men nu u-dødlig Siæl i dødlig Menske-kroppe,
Skuld' indlosseris skønt, holdt Gud sig selfver oppe,
Oc haer til Verdens Hofd at skabe godt befundet,
At hand til sligt et Liif oc Siæl sig noget stunded',
O Fader, som det var dig uden stoor Umage,
De Floode-borger før af Søøen sylt at tage:
Saa oc behagde dig den heele Folke-skare,

243

Af eet fedt stycke Jord at byggis aabenbare;
Paa det, at Legem hvert kund' ofver-eens best komme,
Med eget *Element*, beqvemlig plats indrømme.
Som du nu togst dig for, til Dag oc Lius at føre
En Ertz-befalnings Mand af Jorden frem den tørre,
Togst du en slibrig Klimp deraf med egen Haande,
Polered du befool den skønne Krop at stande.
Du vild' oc Ansict hans ej ned til Jorden lenke,
Som anden Diure-slechts, der kun paa bugen tænke,
Hves Siæl oc Krop døer hen: paa det hans Øjne klare,
Maa stedse stillis hen, til Himlens Stierne-skare,
Oc saa hvert Øjeblik den sted fuld vel betracte,
Hvorfra hand kommen var, hvort hen hand sig skuld' acte.
I denne Bygning-dag, gafst du i Torn det høje
Fornuften sit Qvarteer, at den saa vel til nøje
Som af eet fast Casteel, betvinge kund' oc spæge,
Vort Legems ofver-last, oc os til Fred bevæge,
Ja undertvinge sig vor Gærighed oc Vræde,
Vor Hoffart traads oc puk, med andre Laster leede,
Som sig mod hannem tiit oprørlig-viis opsætte,
Der du til Konning self vort Legem vild' oprette.
Tu øjne meget tro til Skildt-vact du bestilde,
Paa Slottens høje Taarn i Marken ud den vilde
Viidt om oc om at see, paa det ej ont med alle,
Skal dette drablig Diur forrask' oc ofverfalde.
Det Siunis at din Haand, slig Gierning vild' anfange,
At den sin egen Konst dermed kund' ofvergange;
Du hâr dem ej forboort paa det de skuld' ej være,
Den Liig, der for sit Siun et huult rør vilde bære,
Oc kund' ej meget see af Verdens skønnest eje,
Naar piibe-kanterne ham selfver stood i veje:
Oc at Ansictet saa beboort med mange Gabe
Den Jordisk' Herre skuld' ej grummelig forskabe.

Det Stiern-par vel bestraalt naar det faaer ofverhaande,
Kand i det kaaldist' Hiert' optænde fyrig Brande,

244

Det sindes Speil oc Lius, *Cupidos* hvasse Piile,
Nu skiuder hiid nu diid, foruden Roo oc Hviile.
Oc mand vel snart blef blind, om Gud ej alle Siider,
Dem hafd' et Skærm-bret sat, et Bulverk Siuns-befrider,
Oc seckerlig lossert, sligt Lius ej ud at slycke,
Ret mellem Næsen vor, for Pand' oc Kinder tycke,
Som i tu dale de ret lystigt er' omkledde,
Med Bierrig ej for højt oc ej for langt i Sæde.
Dermed beskærmis oc som under tag oc skuure,
For Regn, for Storm oc Vind, de ny opsette Muure.
Saa seer mand riiflig nock for megen ofver-fare,
Det Øjebryn for-haardt vor' Øjen' at bevare.
Hvo ocsaa viide vil hvad herligt *ornamente*,
En vel-skabt Næse kand et Menniske hiem-hente,
Hand *Zopyrum* ansee, der skattede langt meere
Sin Kong' end Næse sin, for kød sin Eed oc Ære;
Der Babylon belagt af Perser var oc Meder,
Sin Næse hand afskar, oc kom i Staden vrede,
Gaf for, at hannem saa *Darius* lood skamfere.
De Babylonier strax hannem lod leverre
Som ofver-*Commendant* al Stadens skydts at santse:
Dermed for Kongen hand gaf op den Stad oc skantse.
Ja, Næsen nytte vist ej mindr' end skønhed gifver,
Den er som Piiben bedst der Været gennem drifver,
Nu ud nu ind, at vi saa Aanden stedse drager
Som gennem dette Rør sin gang alt stedse tager:
End er oc Næsen som en dobbelt Struube luctig,
Hvor ved det svemmig Been i Hiernen meget fuctig,
Opdrager Lucten søød, oc atter fra sig gifver
Materi fuul oc slem, som Aanden neder drifver:
End oc den fuctig Damp, subtilig gennem trecker,
Vor Hiern-skals Svede-hul, *Cathar* dermed opvecker:
Som Røgen læt oc tør optrecker af Natuure,
Igiennem Skorsteen soort mod Luft-pallats hin puure.
Dog efterdi den Tiid, forsvæcker ud' oc inde,

245

Jo altid meer' oc meer vort Legem' oc fem Sinde,
En Kraft forsvæcked døer, en ny opholder Liifvet,
Da hâr Gud Munden skabt oc os til Ophold gifvet,
At den giengifve skal hves Mafven os fra-tærer,
Hves Alderdommen svag oc Bugen os forderrer.
Ret som det grønne-træ, naar det sin Kraft udskyder,
I Knoppe, Blade, Fruct, ny Kraft igien det nyder,
Formedelst roodens dyd: Saa hâr vi rood i Munde,
Hvorved vi holdis op, den stund vi tære kunde.
Gud satte Munden der, som Næsen kunde prøfve,
Ved Lucten Mad oc Drik, som vi til Liifs behøfve.
Oc Øjne kunde see oc kænd' i Mund-bid mange,
Aniis fra Hunde Kex oc fra en Aal, en Slange.
Oc Tungen liigesaa (der værdig er at priise.)
Sin Ordeel ved sin Smag, udgifver paa vor Spiise.
De Tænders dobbelt rad, staae fast i kæfte-grunde,
Som et ret fast Stackeet, betienlig os i Munde,
Oc (som en Mølle-steen kand Korn til Meelet male)
Forknuser os vor Mad til Maugen ned ad dale.
Oc fordi Tænder blood ej skulde skæmme meere,
Vort Ansict skønt end det til Ziirlighed staffeere,
Da de betæckis vel med røde rander tvende
Saa snart de Aabnis lidt, seis hviiden Tand der inde.
O Mund, du eene hâr de gamle Fædre samled,

Der for-tiids uden Skik i Skov oc Mark omtramled',
I Hul, i Klippen Steil oc paa de høje Bierge,
Hvor de foruden Lov oc Skik sig kunde berge,
At de nu som et Liif, en Stad hoos anden bygge
Med Lov, med Fred, med Skik, besidde Landet trygge.
O Mund det skeer ved dig at mange Folk U-lærde,
Nu stiige højt med Kunst, oc er' al Ære værde:
Den Svage styrker du, du gjør i Nød oc Smerte,
Stoormodigt, u-forsagt, det aller-blødist' Hierte:
Ved dig afviske vi de mange sylte Taare:
Du stiller mangel Krig, oc dæmper Fejden svaare,

246

Der ellers reis for højt, oc sig ej skulde skamme
Vor HERRen Kronen sin oc Spiiren med af-bramme:
Ved dig hår voris Aand sin gang til Himlens Tinde,
Ved dig vi oc formaae Guds Gunst oc Naad' at vinde,
Naar hver fra Jorden op til Himle-Sal hin høje,
Sin Bøn oc Hierte-Suk i Angist vil forføje:
Ved dig frem-læge vi vor Gud Lof-Sange siine;
Vor Tunge Buen er; oc Tænder Strenge fiine;
Men Aanden Tonen gîr; de Næse-bor vel enge,
Som Zithers gyldne Hul, ret under beste Strenge,
Fremgifver Sucker-Liud oc Siæl-beveglig Sange,
At vi Gud Hiertet fromt betage ham oc fange.
Men i hvad Legems Lem skal een vel see oc høre,
Saa mangt et Under som i et par Folke-øre?
Den Aands Dør-væcter troo, den trofast Liifs Skildvacter,
Al Liudens Dommer best beskytter vel oc acter,
Ofvr al den geistlig Skat, der Gud os med forærer,
Naar hand sit hellig Ord ved sine Tienre lærer.
Oc efterdi hver Klang opstiiger steds' i været,
Da haer Gud Øret oc en saadan plats foræret,
Som tvende Liude-hul paa Legems tinding' høje!
Bemusklende de rør, saa Liuden sig kand føje,
Sig giennem piiben skef, alt efter haanden meere,
At Liuden kunde saa smuct langsom op-passere.
Ret som et Krum-horns Skald, oc liud i Sække-piibe,
End udi Piibe ret, skal længere forblifve:
Som ocsaa raabet højt saa viit ej kand forspredis
I platte jæfne mark, som naar det buct-omledis:
En Elf der rinder Skæft oc om en Klippe kruuser,
Oc hør is længer veis end ret-flødt-vand det suuser.
Det viiser *Nider* Elf, hoos Trundhiem udriverer,
Med krummer Aase-buct det Skee Elf firmerer.
Det haer oc HERRen giort at Liuden stærk i Øre,
Skuld' icke Hiernen svag, fordøfve, skade giøre,

247

Om Øret var gerad. Thi er ved gange krumme,
Den stærke Tone svæckt, maae sact til Sindet komme.
I Hænder som formaae, et Mennisk' at afmale,
Forgætter Hænder ej, som værd' er om at tale.
Guds Abe Haanden er, Natuurens Tienste-pige,
Hver Konstes Redskab got, Soldater uden liige:
Vor Nærings Skaffer riig, vort Sinds oc Lifs beskriver,
Op-tegnende med fliid, hves sig med os begifver.
Forgætter der til ej vor' Arm' oc Knæ tilliige,
Som stedse til vort Liif med Hiælp oc Bistand fiige.
Oc som Flits-buen krum sin Piil i Luften skyder,
Nu højt, nu maadlig hen, nu laugt i været bryder,
Ret som vi strengen til, stiif, slap, half, heel, opdrage
Saa vore Seener oc os Mennisker fremjage,
Her fast, der sacte frem: oc Beenene saa føje,
Behefted konstelig sig hiid oc diid at bøje.

De Been som piller er' oc Biælker, stolper stærke,
Der dette kødlig Huus som ellers skulde knerke,
Ja falde slet i Qvog, oc alle Lemmer øde
Som Bygning-tømmer falsk, sin Hosbond slaa til døde.
De Fødder i vor dict, en Plats vi oc maae unde,
Som tvende Grundvol steen, der vi vort Huus paagrunde,
Med det Been-pille-par; der os saa læt kand bære,
Af By i Marken ud, at see Guds Under dære.
Oc hvad? er nu ej tiid mand seer oc vel betracter,
Indvortis Hemlighed, oc skiulte Krafter acter.
Den Mester er *perfect!* skal jeg *Scalpellen* gribe
Oc dobbelt Hierne-skal tre-kamred, aabned gifve?
Hiern-konstige træsur oc Følelsens ophafve,
Fornuftens Hvjle-bænk, der Seener kand begafve
Med stærker føøle-kraft: et dobbelt Hielme-nette,
Med hinder underfoort, som Gud ofvr Hiernen sætte,
At Hofved-pand' oc Haar, skuld' Hiernen fuctig-bløde,
I sine Kamre smaa ej skad' oc ej forstøde,

248

End, er vist Hiernen oc en Tegne-tafle maglig,
Hvor i mand uden Pen, kand konster skrifve daglig.
Skal jeg vel paa Papiir til Gafns her kunde sette
Det konstig' Hierne-verk, det underbare Nette,
Ved hvilket's Middel, steds den Aand far op oc neder,
Oc sin liif-actig Kraft, til Sind oc Sands udbreder:
Saa vel som Blood oc Aand igiennem veje krumme,
Sig lader om oc om oc giennem *vasa* komme,
Ja sted fra sted gaaer om, oc siden *maturere*,
Til een fuld kraftig Sæd, folk dermed at formere?
Her Hiertet plantet er paa Punct oc spitsig Ende,
I venstre Bryst oc Barm med sine Kældre tvende,
Den eene blood-forfyldt; af andet Kammer flyder,
Puls-Aarer som sig deelt', i alle Lemmer yder,
Hvor den subtilig Aand der uden ophør befver,
Som rictigt Sejerverk, naar Folk med Sundhed lefver:
Men slaaer den meget hart, oc slag kand slag ej bide,
Da raader *Feber* meer end Karskhed paa de tiide,
End legger Pulsen sig, det Liif til Hiertet iiler,
Som det kom fra; see til at det i Gud da hviiler,
Oc om det er den Brynd af hvilken eene flyde,
De Tanker ond' oc god', oc sig i Gierning yde,
Da bed den gode Gud, hand med sin hellig Aande,
Til got dig drifve vil, det onde mod at stande.
Ej Lungen glemmis maae, der med sin sacter Aande,
Forkøler Nat oc Dag vort Legems hitsig brande,
Som grød-fuld Synden Luft, naar Marken Heeden føler,
Det blæg-guul Ager-haar forgrønner oc for-køler.
Nu drager Lungen Luft, nu Luften igien-gifvet,
Forfrisker Hiertet mat i Bryst opholder Liifvet:
Den er een Blæse-bælg, hves Vind sig lader høre,
I Ord i Sang oc Klang, nu højt, nu laugt i Øre.
Hvo derfor Røsten klar oc maalet reent behager,
Er tiid hand hitsig drik oc *Venerem* forsager.
Du Mauge, gode Kok, din Mad saa vel forkryder,

249

At deraf korter tiid en kraftig Saft udflyder,
Som du til Lefveren ved Middel-Aaren sender,
I nærings meening slig, hun den til Blood forvender,
Oc gifver det igien naar Saften ny sig yder,
At samme færske-blood til alle Lemmer flyder,
Ved Aaregange krum: Som Kilderne Vand-riige,
Op-hvellende med Mact, fordeelt' i mange Diige,
Befucter Hafven grøn, forqvægner ymper alle,

At ingen træer døer ud, oc for Vand-mangel falde.
Her ved det Vand-drag klart udspringer Rooser skønne,
Den skarpe Munke-urt hos Qvæ-træet staaer det grønne,
Cypris, Lavendel blaa, de Mor-bær liiflig-suure,
Den fructbar Viinstok her; der Rosmarin hin puure;
Her voxer Fiigen søød, der Brynden *Abrod* fucter,
Her beeske Malurt graa, der sødist Balsam lucter:
Saa oc det ferske Blood fra Lefvrens Kilde flyder,
I mangel Aare-bek sig daglig kraftig yder:
Det strecker Seener ud, til Been det sig forhaarer;
Nu Kiød forandris til, det samme Blood i Aarer,
Det her marf-mager er, oc der ved Lefver-becke,
En Huund forskaffer hviid: Ej vilde lunge recke
Vor Lefnits Silke-traa, Liifs-planten snart blef øde,
Om vor Køgmester' ej beskickedede slig Føde.
Dog, som vel ofte skeer, at Glasse-hjelm hin puure,
I *distillats* forfyldt, i Ild hin ofver-stoore,
Kand spring' oc spildis bort med al sin Oli komme:
Saa oc Bryst-panden heed med Lefver, Systren fromme,
Kand vel forstoppis saa, at half-raa Spiisen ydis,
Oc derfor icke kand til fuld-got Blood udbrydis.
Hvorfor er tiid mand ej sit Køken saa formeerer
At det for vel forseet med *Feber* os fortærer.
Hvad vil jeg ydermeer, mig med de ting bemøje,
Der mig forborgen' er oc Gud mig tog fra Øje,
Jeg ej forstycke vil, jeg vil ej *antomere*
Det lille Verdens Huus, som Gud self lood staffere,

250

Den *Epidaurisk'* art, *Hierophils* lærde Hierne,
Hippocratem, *Galen*, der om jeg hører gierne.
Det er mig Viisdom nok, jeg her om bogstafverer,
Oc ej med Japhets Søn viitløftig *disputerer*.
Nu den Bild-snyder lærd, hans Verk det skulde lefve,
Tog saa af Luft, af Ild, af Vand, af Jord i nefve
Dog ej den femt' *essents*: Men af sin Guddoms Aande,
Indblæst i Adam død et Liif, ja Liif det sande,
Oc af sin Lefnets Brynd en liden Bek lod flyde,
Oc den med Liif forspred i alle Lemmer yde.
Ej at forstycked blef Trefoldigheden eene,
At Gud gik noget af, til Skabningen den reene,
Af ævig Lefnets Kraft: Men uden sin for-liise,
Tilblæser ham af Mund de Guddoms Krafter viise,
Oc med sit Lius bestraal, ham der i saa for-riiger,
At ej fra ham endnu den Himle-klarhed viiger.
Saa er da Adams Sæl, af Herrens Aande kommen,
Oc af Guds Væsen dog slet intet er bort-nommen,
Som Sønnens Væsen ud af Fadrens Væsen bryder,
Oc som Viin-ranken een af anden sig udskyder.
In summa, Vind det var. Oc Vind far os af bryste,
Dog vi af vor *Substants* der ofver intet miste;
Men slig vor Aandes blæst alleenest' os ret lærer,
Den stets Beskaffenhed, hvorfra den udpasserer.
Ved saadan Aand beblæst, jeg her nu dristig skrifver,
At den er uden Aand oc uden Aand vel blifver.
Her paa ei undre dig: den er vist uden Sinde,
Der icke Nat oc Dag kand Siælens Kraft befinde.
Som Øjet uden sig, seer alting nær os Lænder;
Saa veed jeg Siælen oc forstaaer oc alting kænder,
Dog kænder sig ej self, sit Væsen, sted det romme,
Oc kand til Kundskab slig, ej af sig selfver komme.
Men som det Øje fri fra Flod, Cathar oc Snue,
I Vandet nogenlund oc Speil sig self kand skue:

251

Saa kand oc Siælen vor i Kraftens Speil sig merke,
 Oc ick' en ringe ting sig kænd' udaf sit verke.
 Den bryde-green, den Vind, der hugger Skofve ranke,
 Foruden Øxen om, med Vand-flood oc den blanke,
 Gjør mange Bierg' oc Dal oc Bierge-top kuld-kaster,
 Enddog mand icke seer; hvorfra, hvorhen den haster.
 Den søøde Lufte-dunst som Roosen bold udskyder,
 Naar *Zephyr* grødelig i Marken fritt udbryder,
 Den seis ej; dog af Jord den gifver Græs det grønne,
 Bestrøer vor' Haver oc med *Violiter* skønne.
 End oc den liiflig Klang af *Symphoni* oc Lluthe,
 Kand mand slet inted see: Men dog er læt at sluute,
 At hin hår icke Luct, oc denn' ej gafn af Øre,
 Om hiin ej lucter sligt, oc denn' ej sligt kand høre.
 Om skønt at voris Siæl, i sin Natuur subtilig,
 For os Usiunlig er; dog med sit Verk u-hviilig,
 Vi merkelig forstaa' at os er gifvet blefven,
 Ej eene saadan Siæl, ved hvilken vi nu lefve;
 Men en Guddomlig Aand, u-dødlig, u-formænged,
 U-følbar, underlig, af Verden u-betrænged.
 Hvad heller saadan Aand, Konst-mestren stor af Under,
 I gandske Legemet, fordeelt hår alle Stunder,
 Vel heller i eet Lem, serdelis boolig nyder
 Der om vor *Musa* ej med dyb *Discurs* sig bryder.
 Men sluter simpelt at den føølend' Aand, sin boolig
 I Hiernen hafve skal besynderlig; oc troolig
 At Qvæge-Siælen hår i Lefveren sit Sæde,
 Serdelis dog en hver, sin Kraft ofvr alt udsprede.
 Men den fornuftig Siæl, u-dødelig den puure
 Vi deele Hiertet til fornemlig der at duure.
 Der er en hellig Tro, der findes goode Tanker,
 Der boer en hellig Gud, den hellig' Aand der vanker,
 O hellig, hellig Huus, ô Plats opfyldt med Ære,
 Hvor self den hellig Gud vil bygge, bo' oc være.

252

Af den fornuftig Siæl ved Hiernens middel-verke,
 Oprinder Sind oc Sands Hukommelsen den Sterke,
 Ved hvilken *Seneca* tu tusind' Ord udførde,
 I Orden uden fejl, som hand kun eengang hørde.
 Kong *Cyrus* den Monarch oc hafde saadan efne,
 At hand hver Høfvidsmand ved nafnet kunde næfne,
 Saa vel som hver Soldat, oc mange tusent Knecte,
 Som ham til tjenste var', oc med ham vilde fecte.
 Af sligt forgyldt Thresur tog *Pyrrhi* abgesandte,
 (Der sig til Krig mod Rom af *Cyrrha* lood forgante)
 Oc saadan herlig Skat, saa højt med Sind at stefne,
 At hand kund' anden dag med Nafn oc Til-nafn næfne,
 Det store Romer-raad, der ham indtog oc æred',
 Alt som hand i lang tiid hoos dennem hafde været.
 Hukommelsen oc er, vor' Øjnes trofast Skrifver,
 Oc Bundens Almanach: En viis Skat-mester gifver,
 Som vel forvare kand, hvad Mennisken med Sinde
 Optænker, andre saa at føre sligt til minde.
 Fra første Tiid, at Gud al Verdens Grundvol sætte,
 Sool, Maane, Stierner oc lod Himlens Kreds oprette;
 Saa at Fornuften ej kand hviile, kand ej raste,
 Før hun Hukommelsen om saadant kand opkaste.
 Fast holdend' udi hæfd, med Gordianske Næfver
 Hves nu forfalde kand, hoos det som er for øfver,
 Bliir viis oc gidser end hvad efter dags kand hende,
 At vi vor Lefneds Rest des lykkeliger' ende.
 Endog at voris Sind, med Kød er ombefanged,
 Som i en Boje stærk bestricked oc bestranged,
 Ja som i Grafven mørk: dog far det U-besværed,

Fra *Calpe* til *Imau*, nu tvers nu langs i været,
(Fast snarer end den Sool, der i en døgn gesvinde,
Al Jordens runde Kreds kand raskelig omrinde)
Igiennem Himlens fuct, kalt, heedt, ocsaa det tørre
Opleeder alt med fliid, hvad det kand os kundgjøre,
Hvoraf den hviide Snee, Hagl, Vind oc lisen kommer,

253

Af hvad Materi vel, med Liunild, Torden brommer,
Den sørgelig *Comet*, i Luften klar udbryder,
Hvoraf den tagen er, oc hvad den brand betyder.
Ja stieger højer op i *Æthers* Boolig dristig,
At see det blanke Huus; med Finger' at maale lystig,
Klar Sools oc Maanens Gang; oc andre liuse brande,
Beskrifvende med Konst, hvad Kraft der er for haande.
Oc det som meer' end er! naar mand det ringest acter,
Som er natuurligt: da det Sind meer' efter-tracter,
I Tankers fulde Løb sig self fast ej fornøjer,
Ofspringer Verdens Muur, sig ofver sig ophøjer,
Til det U-siunlig Huus, hvor Gud er self tilstede,
At see hans Ansict klart, med ofvervettis Glæde,
Samt oc det Ridderskab den mægtige Hær-skare,
Som paa den Herre stoor, med Lyst maae tjenlig vare.
Hvad ej formaaer det Sind, med Lyst som stedse strefver,
Sit Nafn U-dødeligt at gjøre men hand lefver?
Fra Vesten runden om til Østen du dig vende,
Til varme Morers Land fra kaaldest lislunds Ende,
Du skalt der intet see oc ej saa drabligt høre,
At Pensel, Staal oc Pen, det jo kand efter gjøre,
Saa liigt, at Øjet skal besværlig gjøre skellet,
Paa det som lefvend' er oc eftergiorde Billed.
See konstig Kaaber-stuth, i Støbning saa gelinger,
At self de Hæste der tilløber, den bespringer.
Den skønne Viinstok søød, fra *Zeuxis* maler-haande,
Saa lig staaer paa en dug, som paa de Bierge-Lande,
At Fuglene besvigt', hiid tiit af Hunger flue,
Oc for en Drue voxt, bepicke malet drue.
Det Marmor-billed liigt i Grækernis *Athene*,
Saa liiflig red fra Haand at det med Konst hin reene,
Bedrog en ung Person, som vilde det troolofvet,
Oc af forblommed Pract, sin *Amor* der paa vofvet.
Den *Venus* ofver-skøn *Apelles contrafejet*,
Ved hvilken mangt et Sind til U-tuct er hendrejed.

254

Sligt jo beviiser nok, at ved Fornuft den stoore,
En Mester riig af Konst kand gjør' en ny Natuure.
End kand en Konstener ej føøre vel til veje,
Liif-løse Legomer der Rørelse kund' eje,
Dog Sindet oc formaaer, sligt Diur til vej' at bringe,
Som i den hviid-blaa Luft baad' op oc ned kand svinge.
Architas drablig lærd den *Tarentinske* Herre,
Med Væct oc veder-væct oc *Mathematisk*-Lære
Udretter konstelig at den velgiordt Træ-due,
Hen ofvr en gandske Hær kand yndeligen flue.
Hvad vil jeg sig' om dig, du Mestere du giefve,
Den Ørns Forkonstner braf der som hand maatte lefve,
Fløj Keiseren imod med større langt behage
End alt det præctigt Folk der hannem skuld' indtage.
Den samme Konstener i vel-beverted Stue,
Af Haand udflye lood en Staal-vel-skabter Flue
Der svirred' om oc om ofvr hviid-klæd' udtract Diske
Oc der den mødig blef, sig atter at forfriske,
Sig sette sindelig paa egen Mesters Haande,
Som hun kund' hente der ny Vinge-mact oc Aande.

O selsom Mesterkonst som i en Plats saa ringe,
Med *Instrumenter* saa til mange leed oc gænge,
Vect, Hiul, oc andet meer fand sted oc plats det romme,
At dette døde Staal kund' om oc om saa komme.
I klare Himle self, end dog i heel gesvinde,
Fuldkommer eders Løb, slet intet oc befinde,
Der eder hindre kand; undgaae dog ej den Aande,
Som Mensken følge kand der dyb er i Forstande.
Den Persianske Schach, der hand ej var fornøjed,
At halfve Jorderiig var til hans Stool forbøjet.
Om Himlens Regiment oc Herskab ind at tage,
Hand bygd ej Taarn i Luft som *Nimrod* (1) fordum dage,
Ej heller Steen paa Steen, paa Klippen Klippen lagde,
Men sig fast meer til pas, oc som ham best behagde,
Lood af Cristallet puurt en Himmel støbt oprette,

255

Oc den ofvr Thronen sin saa konstelig opsætte.
At hand saasom en Gud kund' underfods beskue,
Den rette Himmels Blus oc Soolens gylden Lue,
Nu under Hafvet gaae nu op igien at komme.
Men saadan Himmel-verk hvad kunde det dig fromme,
Der rommer' icke var end det kund' her begere,
Saadan en Konge-stool, oc daglig under være?
Men hvem, ô kiere Gud, skal tro' at Mennisk' haande,
Ny Himmel gjøre kand, ny Stierner, Himle-brande,
Som ved ret stadig gang, oc gang igien tilbage,
Afmaaler Aar oc Tid, med Maaned, Stunde, Dage?
Dog er det skrefven op, oc tegnet klart i Boge,
At *Archimedes* sligt gjort hafver vel den kloge.
Hand oc de Romre som hans Færne Stad belagde,
Til Lands saa vel som Vands, vel friit med Fyr-spegl plagde,
Opbrændte Flooden stoor, foruden Ild, med Ilde;
Marcellus i hvor kæk, (hand vild' oc icke vilde)
Maatt' ofte slet bryd op: det denne Mester eene,
Bestild' oc ej med mact, men Konst hin gylden-reene.
Hand oc den Himmel ny, ny Stjerner gjøre kunde,
I sine Glober trind' oc Himle-buer runde.
Saadant et Mesterstyk' i Kiøbenhafn vi hafve,
Fra vor *Brahæo* braf, en Førstelige Gafve.
Der var oc *Longomont*, som ej er at mis-priise,
Med Cirkelens Qvadrat, blandt andre lærd' oc viise.
Det dreflig Himmel-verk med underlig manere,
Der Keiser *Ferdinand* lod *Soliman* forære,
Maae denne Sted bestaae, med Under fleur' oc mange,
Thi Sindet trettis kand, naar mand for viidt vil prange.
O du fuldkomne Diur, som kiøre kandst oc vende,
Den Himle-Stjerne-Vogn; du som din mact kandst sende,
Til Himlens Firmament, som oc ved dyb Forstande,
Til Dag- oc Natte-Sool hâr tømme udi Haande,
Din ifrig Lyst det gjør, at du kandst eftermaale,
Det aller-skønste Verk i Himlens runde Salle;

256

End oc dig drifver fort, de Verk at kænde meere,
Som Gud den sande Gud, dig selfver faaer at lære.
Sligt bær nok Vidnisbiurd at HErrens Billed helligt,
Er indtryct i din Siæl, oc stedse virker delligt,
At som Gud Skønhed self, oc self er Viisdoms Kilde,
Saa er din Siæl oc skøn, oc uden al Vansnilde:
Som Gud ej dør, saa kand din Siæl oc ingen døde:
Gud trettis ej; din Siæl er oc foruden møde:
Gud Regning gjør: du oc: Ja din Forstand tilliige,
Med Guds Forsigtighed er icke slet u-liige:
Gud intet gjør forgef, du gjør ret-viis oc icke,

Gud Himle-Kronen er; Du Jordens Ziir til pricke:
En Biscop Gud er; dig en Prest, hans Aand regerer,
Gud Konning; under ham du est en *Scepter*-bærer.
Oc fra den stund der dig Gud skabte Gud den Sande,
Hand det fuldkomne Verk self gaf dig under Haande,
Oc bød at alle Diur dig skulde lyd' oc ære,
For deris Øfrighed; gaf dig end ydermere,
Forstand oc der til Kraft beqvemlig med Natuure,
Hvert Diur at gifve Nafn i Skof oc Mark hin stoore:
Haf-Soorne Borgre med oc Luftens gæster lætte,
O *Adam* Fader riig, Lycksalighed den rette,
Var da i Haanden din; Om du sligt Guddoms merke,
Ved grof Affald fra Gud oc *Satans* List hin stærke,
Ej hafde det forspilt, oc højest Viisdom svecket,
Ja paa dit Regiment self Spiiren daarlig brecket.
Kand da vor Siæles Lius saa herligen bestraale,
Vort Legems mørke-luft, oc den saa giennem-prale:
Hvad for en Klarheds Skin skal saadan Sool vel gifve,
Naar den skal u-beklæd oc u-forbrilled blifve?
Vor Siæl nu lignis maa med den der mod sin ville,
Skal bo' i brøddet Huus hvor Vinden ej er stille,
Men stormer ind oc ud; Morats maa det befeste.
Saa Langvil derfor er hans Kortvil end den beste.
Den er oc ej u-lig den Edderkop som svefver

257

Midt udi vefven oc for blest, u-roolig lefver,
Der oc en Flue kand Besverlighed tilføre,
Naar den med kroget Been hans vefvet Huus kand røre.
I som paa Taflen her saa mange Diurs Figure
Beskue, seer oc an Diur-Kongen nu den stoore,
I eders Sind oc Sands hiid vender at beskue
Den Qvindis Ansict puurt, sin Mand en frydlig Frue,
Foruden hves *præsent* en Mand maa liigre være
En Var-Ulf end en Mand, ej half-mands Nafn kand bære,
En Sool-sky Closter-Biørn, en Clusener i Skofve,
Foruden fulde Sands oc Væn-kærheds formue:
Ja den i Verden al slet ingen ting behager,
Foruden mishag self, der hannem daglig plager.

Paa det vor HErre da, ej mindr' ofvr Mands Persone,
End ofver alle Diur, sin Mildhed skulde skaane,
Giør hand en skøn *Patron* for Venskabs skyld det trygge,
Tog for af *Adam* half en anden half at bygge,
Udaf hans eget Liif: At ingen nogen tiide,
Det hellig' Ecte-baand slet skulde søndersliide.
Som Mester velforfarn, naar hand vil strax afskære
En U-curerlig Lem, før hand vil Knif frembære,
Oc grifve sig til Saug, er skik, før hand vil røre
Den svage *patient*, en Dval-drik ham at giøre,
Oc skær saa af i Søfn den Lem foruden Smerte,
Der ellers smerted' hart oc ængstede hans Hierte:
Saa oc den mæchtig Gud den Skaber tryg den hulde,
Øst' ud i Adams Krop en dødelige Kulde,
Et kraftigt *Laudanum* der indtog Sands' oc Sinde,
Fordvaled' hannem saa, at hand Væ kund' ej finde,
Oc som hand nu saa laa', i Søfn half-død oc stifver,
Gud Siden lucker op, deraf et Rifbeen knifver,
Foruden Væ-klag al; oc af det rif det puure
Med Huud, Blod, Kød behengt, opbygd' et Creatuure,
En Hofved-Mooder karsk, en sød oc kjær Mandinde,

258

En Bruud, en Jomfru skær oc saadan dejlig Qvjnde,
Der var hans Ungdom liig: men gik ham viidt tilforen,

Med kriidend'-hviide Huud med Ansict-rund udkaaren,
Med Øjne mindelig', oc Kinder liiflig-røde
Med klyfted Hage bar, med Mund den sucker-søøde:
To Allebaster bjerg' hun bar paa Bryst det skønne
I al sin adfær fiin oc tuctbar udi lønne.

Paa denne dybe Søfn, hvor i hand laae forqvegned
Der Oldefader vor Ijus-øjed nu opvogned'
Oc saae sit Contrafej, saa konstelig *formeret*,
Ja, ofver eget Liif høj-yndelig skatteret:
Seer hand det venlig an, oc hende tuctig kysser,
Oc for sin kiere Bruud oc egen-half hand grysser,
Sit Lif, sin Lyst, sin Roo, sit Hiert' oc Trøst alleene,
Ja Kiød af Kiødet sit, oc Been af sine Beene.
Du Lyckens Kilde riig, ô kierlig' *Andro-gyne*,
Jeg tænker ej saa tiit paa Skabning din den fiine,
Som paa det Under stoort der HERren kunde drivve,
At giør' af tu Liif eet, af eet oc tvende Liifve.
O steds-lyksalig Baand, O Brøllup stoort af Prale,
Som saa vort Brøllup kand med Christo os afmale!
O *Hymen* hellig puur, som kand forsmelt' oc vende
En Siæl af Siæle tu, et Hiert' af Hierter tvende.
Troløfsen slutted er i *Edens* Hafv' hin grønne,
Som var staffered med Maj-blommerne de skønne,
Oc ej som nu paa Jord med idel U-krud fylded,
Oc for det røde Guld med Bloodet rødt forgylded,
Hvor Mord oc Mandslet skeer oc Helfvede regerer,
Hvor mand mood Himlen self med Lod oc Krud braverer.
O Gudelig *contract*, ô Bryllup fuld af Fryde!
Det oc den Jomfru-søn i Cana vilde pryde,
Med egen høj *præsents!* til Brudgoms gafn det største,
Hand vender Vand til Viin, giør Under saa det første.
O Ecteseng ved dig naar Døden os borttager,

259

Vor Lefnets Contrafej os icke da forsager,
Som ændrer Tvist til Fred oc blifver op fra grunden,
I Børn oc Børne-børn u-dødelig befunden!
Ved dig U-kyskheds Brand udsluckis oc den Kierte
Som blinde Skytten self optænder i vort Hierte:
Naar du os lærer ret hvor mand skal tuctig elske,
Er Galden os ej beesk, oc søøder Miød oc Melske,
Som altid efter haand udstrøes oc naaer til alle,
Nu sucker (Glæden søød) nu sorig (bitter Galde.)
Der dette saa var giort, befool den ævig HERre,
Det samme hellig par sig ynglend' at formeere
Besette Verden tom med eget Contrafeje,
Gaf dem til Olde-arf al Verdens Gods at eje.
Bryd af, sluk Liuset ud, Sabbathen krefver Hviile;
I Morgen tiilig op til HERrens Huus at iile.

Kort Beslutning ofver den Siuende Dag, tagen af *Auctoris* tu sidste Vers.

AF Jern, af Staal, af Steen, af Flint maa Hiertet være,
Der Skaldrens slutning ej betænke kand oc ære.
Hand hafver hid indtil beviist sig en Poet,

Men til Beslutning hand sig self er en Prophet.
Hand siger først; Bryd af med siette Dags Arbeide,
Dog til den Siuende hand ønskede sig fri Leide.
Hand sig om U-mag meer vel vidre Tanke gaf,
Men *Atropos* afbrød, Liifs-traaden brød hun af:
Der med oc brød hand op fra Arbeid oc U-mage,
Ret i en salig Tiid hand endte sine Dage.
Hand ej til Striid brød op, som Israel opbrød,
Men til Retferdighed, til Fred oc Glæde sød.
Ja meer! Slyk Liuset ud. Thi det var saa hans Tycke
Til Morgen-stunden sit Studere-lius at slycke.

260

Meer Olie her var, meer Vox, meer Tandel oc,
Hand slykte Liuset, det igien at tænde dog.
Thi hand var vist betænkt sin Fliid end at anvende
Paa Hviile-dagen, oc den Uge saa at ende.
Men hans Studere-lius oc Lampe slykte Gud,
Oc tændte ham et Lius som aldrig slyckis ud.
End siger Skaldren saa: Sabbaten krefver Hviile,
Vi Morgen tiilig op til HERrens Huus maae iile.
O du vor Hviile-dag, est verd at hviile paa,
Thi HERren self paa dig sig Hviile vilde faae.
O en velsigned Dag, til Roo for Guds Børn alle,
Thi at velsigne den, sig HERren lood befalde.
Den Dag Gud hafver self adskilt til Hellighed,
At hellig holde den, ô! være hver bered.
Slig hellig Sabbaths Roo med fyndig Ord oc bare,
Min Salig-Fader vist betænkt var at forklare;
Men Gud ham Hviile gaf, oc ævig Sabbaths Roo,
At hand i HERrens Huus lyksalig kom at boe.
Med de sex Dages Verk vi os nu lade nøje,
Gud til Andæctighed i Dag vort Hierte føje;
Saa om vor Afskeed os i Morgen er bered,
Vi da til HERrens Huus maae iile hen i Fred.

Gud allene skee Ære.

261

Efterfølgende Vers blefve silde fremskickedede oc derfor paa deris tilbørlige Sted icke kunde indførís.

Til dend Hæderlige oc Vellærde Mand H. Christen Andcrsøn Arebo, Sognepræst til Nebbelunde oc Sæddinge, som lader sin S. Faders M. Anders Æreboes efterlatte dreftlige Skrift *Hexaëmeron* kaldet, paa Tryck udgaa, efter manges høye ønske oc Begiering, oc alles største Nytte, som hafve Lyst til med den S. Mand, eet ret *Sursum corda* at *practicere*.

ACH! hvilcken hærlig Mand, dett' hærlig Skrift fremviser,
(Hvor Gierningen ret sin høyvise Mester priser)
Oc Himmelske *Poët*, som svinger sig med Sind,
Fra Jordens Afgrund dyb til høyen Himmel ind;
O Geist-riig! Konst-riig! O! Høy-viis! Høylærd! Gudfrygtig
Ed'r denne Titul bør: En Mand til alting Dygtig.
Thi dette fyndig Skrift (om aldrig meer var seet,
Ey eders Viisdom høy ved prædiken udbreed)
Dog eene vidne kand, ja kand det oc gestænde,
At en ræt kraftig Aand hâr hersked eders Sinde.

I hafver *practicert* det *Sursum Corda* ret,
Oc udi dette Skrift end lærer mangel den,
I hâr dend Skabnings Bog med sine Blader tvende
Ret udstudert, dermed oc naadt ed'rs Skabnings Ende.
I Veyen foregaar (Gud gifve mange!) til
Dend Edle Digte-konst at bruge ret oc vel,
At sig dend Digtens Pen dog andet foretager,
End Scha(e)ffer, Sca(e)hfferin, oc amorøske Sager,

262

Mens heller see til sig oc egen Skabelon,
Berømme saa hver tings, af Gud meddeelt Fatzon,
Det som I gjør ved Skrift, saa Majestetisk, here,
Som Majesta(e)ten self tilskrifvis med stor Ære.
Men hvad er Rigdom værd om Brug ey følger paa?
Hvad gafner mig dend Skat min Øyen aldrig saa?
Saa dette Geist-riig Verk, oc Skat, ey at skattere,
Vel var det blefven til, men aldrig blefvet meere,
Men med *Autore* Døød, oc i det Stille lagd.
Af alles Øyn' oc Hu, til ævig Taushed bragt,
Om det udaf slig Mørk oc Molm ey blef fremdraget
Til Liuset, oc fik Glands, oc til ret nyde maget,
Udaf *Autoris* Søn dend Hæderlige Mand
Her Christen Arebo, som recker hielp-riig Haand
Det ufuldkomne Verk, oc self derpaa anvænder
Stor Fliid, Umag', Omkost, oc det saa lyck-lig ender.
Hand vild' ey sligt et Verk (om end dend sidste Haand
Som det fuld-færde skuld', ey sig der hos befandt)
At skulle saa forgaa, men det til Liuset bragte,
Gemeene bæste meer, end egen Skad' eragte;
Des bør dend *Autor* roos fornemmest, siden bør
Dend Mand ey mindre, som sligt Verk til ende før:
Men baade først oc sidst skal Gud dend ære gifvis,
Af hvis opliusning, sligt ved lærde Mænd fulddrifvis,
Ja som oc fremmet hâr, ved Middel dette Verk,
Til manges Nytte stoor, det bragt af Molm oc Mørk.

***Ad eundem, qvòd Scriptum hoc Patris posthumum Sacræ Regiæ
Majestati nuncupet
EPIGRAMMA.***

*Magnos magna decent, sublimiùs alta feruntur,
Serpit humi tutum, scandere qvòd timeat:
Hinc insigniri vult scriptum hoc nomine REGIS,
REGIS qvòd narrat Cuncti-Regentis opus.*

263

*Ipsaq; in hoc scripto Majestas lumine cerni
Vult MAJESTATIS, poscit & ore legi.
Qvin hoc regium opus, naturæ ingensq; volumen
REGIS & ampla modò Bibliotheca capit.*

Observ. & honoris ergo deprop.
Andreas C. Krag Fuglsanorum
& Kröngensium Pastor.